

На основу члана 10. Статута Савеза самосталних синдиката Србије, XIV Конгрес, 27.маја 2010. године, усвојио је

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СТАТУТАРНОГ ОДБОРА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ ИЗМЕЂУ 13. И 14. КОНГРЕСА

У вод

Статутарни одбор Савеза самосталних синдиката Србије конституисан је у јулу 2006. године.

У складу са надлежностима које има ангажовао се на обезбеђењу поштовања Статута Савеза самосталних синдиката Србије, праћењу усаглашености статута самосталних синдиката са Статутом Савеза, остваривању и заштити права које члан самосталног синдиката има у Савезу, изради измена и допуна Статута и стварању нормативних основа за унапређење организованости и деловања Савеза самосталних синдиката Србије, полазећи од програмских опредељења и задатака усвојених на органима Савеза самосталних синдиката Србије.

Поштовање одредби Статута Савеза самосталних синдиката Србије о материјално-финансијском пословању

У периоду преузимања дужности, Статутарни одбор Савеза самосталних синдиката Србије суочио се са непоштовањем одредби Статута којима се уређује расподела чланарине. Она је посебно исказана код финансирања Савеза самосталних синдиката Србије и кроз дуговања самосталних синдиката и Савеза самосталних синдиката на територији према центрالي.

Обезбеђивању поштовања Статута у систему расподеле чланарине Статутарни одбор приступио је као приоритетном задатку. У том циљу инициране су и вођене заједничке активности, усаглашавани и усвајани јединствени ставови и закључци са Надзорним одбором и Председништвом Већа Савеза самосталних синдиката Србије.

Осим активности на поштовању одредби Статута које ће допринети консолидовању система финансирања органа Савеза самосталних синдиката Србије, Статутарни одбор разматрао је приговоре из већа Савеза самосталних синдиката на територији чији је материјални положај непосредно био угрожен због неуплаћивања припадајућег дела чланарине из синдикалних организација. Имајући у виду да је чланарина јединствена у Савезу самосталних синдиката Србије и да је предузимање мера којима се санкционише непоштовање финансијске дисциплине у синдикалним организацијама у надлежности републичких органа самосталних синдиката у решавању ових приговора Статутарни одбор обраћао се надлежнима за сарадњу, што увек и код свих самосталних синдиката није наилазило на подршку.

Таквом активношћу, а имајући у виду положај да својим ставовима и одлукама може тражити од органа и организација да поштују Статут али без могућности да њихово непоштовање санкционише, Статутарни одбор дао је свој допринос на успостављању дисциплине у финансирању Савеза самосталних синдиката Србије.

Праћење усаглашености статута самосталних синдиката са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије

Са посебном пажњом Статутарни одбор односио се према остваривању надлежности које има на праћењу и обезбеђивању усаглашености статута самосталних синдиката Србије са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије.

У периоду децембар 2006. године – март 2007. године на седницама Статутарног одбора разматрани су статuti самосталних синдиката. Посебно је сагледавана усаглашеност статута самосталних синдиката са одредбама члана 4, 49, 50. и 62. Статута Савеза самосталних синдиката Србије, којима се јединствено регулишу својства правног лица, коришћење обележја, спровођење избора за чланове органа и носиоце функција и начин расподеле и уплате чланарине у Савезу самосталних синдиката Србије.

Том приликом констатовано је да од 28 самосталних синдиката колико је организовано у Савез самосталних синдиката Србије код седам нису усаглашене одредбе којима се одређују правна лица и такво својство даје синдикатима односно њиховим органима на територији.

Девет синдиката није испоштовало одредбе Статута Савеза којима су утврђени основни принципи за избор чланова органа и носилаца функција.

У већини статута самосталних синдиката предвиђено је коришћење обележја Савеза према одредбама Статута Савеза самосталних синдиката Србије.

Око једне трећине односно девет самосталних синдиката у својим статутима не регулише расподелу или овлашћује своје органе да одлуком одреде начин расподеле чланарине, при чему не утврђује њихову обавезу да се она уреди у складу са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије.

Извештај о усаглашености статута самосталних синдиката са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије достављен је Председништву Већа Савеза самосталних синдиката Србије и свим самосталним синдикатима Србије.

Приговори чланова самосталних синдиката

Статутарном одбору Савеза самосталних синдиката Србије упућено је више приговора чланова самосталних синдиката на непоштовање права утврђених статутом самосталног синдиката.

Приговори су се најчешће односили на одлуке о искључењу односно престанку чланства у самосталном синдикату и начин спровођења избора и опозива чланова органа и председника у синдикалним организацијама. Такође, чланови самосталних синдиката обраћали су се Статутарном одбору за давање мишљења о избору лица којима мирује право да буду бирани у органе синдиката и синдикалне организације, док обављају послове или функцију у органима предузећа, власти и политичких партија, као и продужењу мандата и одлагању спровођења избора у синдикалним организацијама и за чланове органа синдиката. Било је и приговора који су указивали на непоштовање принципа код формирања синдикалних организација и њиховог повезивања у јединствене синдикалне организације.

Полазећи од чињенице да самостални синдикати Србије својим статутима, у складу са Основним начелима и одредбама Статута Савеза самосталних синдиката Србије, ближе уређују учлањавање, права и обавезе члана, престанак чланства, облике организовања и деловања код послодавца, избор чланова органа и носилаца функција у самосталном синдикату и синдикалној организацији као и друга питања,

ови приговори упућивани су на разматрање надлежним органима самосталних синдиката. При томе је Статутарни одбор изражавао спремност за помоћи у њиховом решавању. Међутим, за такву сарадњу није увек испљена заинтересованост тако да Статутарни одбор не располаже потпуним информацијама о основаности и начину решавања приговора уступљених синдикатима.

Уважавајући аутономију коју синдикати имају у изради својих статута, као и да је она један од принципа на којима почива организованост и односи у Савезу самосталних синдиката Србије, Статутарни одбор налази да у наредном периоду треба сагледати могућност увођења двостепености у разматрању приговора члана код свих самосталних синдиката или увести нове механизме на нивоу централе који би обезбедили и јединствено уредили пуну заштиту права које члан има у самосталним синдикатима и Савезу самосталних синдиката Србије.

Приговори на одлуке органа Савеза самосталних синдиката и тумачење одредби Статута

У редовне активности Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије спада и тумачење, односно давање мишљења о примени одредби Статута Савеза самосталних синдиката Србије.

Највећи број захтева односио се на тумачење одредби из Основних начела којима се уређује организованост и формирање Савеза самосталних синдиката на територији. Може се уочити да је термилошка неусаглашеност одредби у Основним начелима којима се организовање Савеза самосталних синдиката у градовима уређује као изузетно, отворило питање њихове опште и непосредне примене у свим градовима која су са променама у територијалној организованости Републике, тај статус добила као бивша седишта округа. На тај начин доводе се у питање усаглашеност нормативног дела са Основним начелима Статута и Одлука Већа о територијалном организовању Савеза. Због тога има потребе да се кроз наредне измене и допуне или доношење новог Стаута отклоне недоречености и територијална организованост Савеза постави и изведе на начин који уважава услове деловања и полажај који има на нивоу територијалне аутономије и локалне самоуправе.

Такође, у важећем Статуту није решено питање: како у Савезу самосталних синдиката Србије организовати чланове и синдикалне организације за које нису формиран синдикати и сачувати оне који иступе из синдиката? Често је недостатак таквих одредби остављао Статутарни одбор без правог одговора код разматрања захтева за приступање или очување организованости у Савезу самосталних синдиката Србије.

Један број приговара упућен је на спровођење избора и опозива у органима Савеза самосталних синдиката. Најчешће су ови приговори били основани и на основу мишљења Статутарног одбора избори су обновљени као и утврђене неправилности у поступку доношења одлука о опозиву.

Измене и допуне Статута Савеза самосталних синдиката Србије

Председништво Већа Савеза самосталних синдиката Србије полазећи од исказаних слабости у функционисању и програмских задатака на реформи Савеза самосталних синдиката Србије усвојило је основе и затражило од Статутарног

одбора да припреми предлог измена и допуна Статута Савеза самосталних синдиката Србије.

Статутарни одбор сачинио је више радних предлога измена и допуна Статута Савеза самосталних синдиката Србије о којима су обављене консултације са Председништвом Већа и председницима самосталних синдиката и Савеза самосталних синдиката на територији. Полазећи од датих сугестија, изменама су обухваћене и одредбе из Основних начела и сходно томе припремљен нацрт новог Статута кога је Веће Савеза самосталних синдиката Србије усвојило и упутило на јавну расправу у органе самосталних синдиката и Савеза самосталних синдиката на територији.

На предложене измене и допуне односно нацрт новог Статута дато је 357 предлога, примедби и мишљења у 48 већа Савеза самосталних синдиката, 15 самосталних синдиката и девет повереништава.

Уважавајући оцене о сврсисходности сазивања ванредног конгреса, ради усвајања новог Статута, у току започетих припрема на одржавању редовног XIV конгреса, а полазећи од предлога из јавне расправе, Статутарни одбор утврдио је и дао предлог измена и допуна Статута Савеза самосталних синдиката Србије на усвајање Већу Савеза самосталних синдиката Србије.

Извршеним изменама и допунама Статута Савеза самосталних синдиката Србије дефинисана су обележја и њихова употреба, одређено мировање права члана да буде биран за члана органа и носиоца функције у Савезу самосталних синдиката Србије док обавља пословодну или јавну функцију.

Такође, разграничене су надлежности које Централа, гране и територија имају у складу са законским условима и могућностима деловања и прецизирани послови које Централа и њени територијални облици организовања и деловања обављају за синдикате и синдикалне организације. С тим у вези дефинисан је положај Председништва и председника као органа Савеза самосталних синдиката Србије и проширене надлежности Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије на остваривање увида у годишње обрачуна већа на територији о којима извештава Веће Савеза самосталних синдиката Србије.

Посебно су одређени услови за пријем синдиката у Савез самосталних синдиката Србије и дефинисани критеријуми за формирање Савеза самосталних синдиката Србије на територији и повереништва у општинама.

Поједностављени су изборни принципи уз заоштравање критеријума код предлагања кандидата за носиоце најодговорнијих функција и продужен мандат на пет година са ограничењем права избора у два мандата.

Такође, предвиђено је да органи Савеза пуноважно раде ако седници присуствује више од половине чланова а одлуке доносе ако се за њих изјасни више од половине присутних. Према изменама и допунама Статута у стручним службама Савеза, на свим нивоима, биће обавезно формирање службе правне помоћи.

Уведене су секције за младе, жене и др. категорије запослених као нови облици деловања и ангажовања Савеза самосталних синдиката Србије.

По свом обиму, садржају и усмерености извршеним изменама и допунама Статута стварају се нормативне основе за унапређење организовања и функционисања Савеза самосталних синдиката Србије, али и претпоставке за даљу доградњу и целовито прилагођавање улоге и реформисање Савеза самосталних синдиката Србије у модерну синдикалну централу способну да одговори обавезама према свом чланству и запосленима.

Сарадња са Већем и Председништром

По први пут, у извештајном периоду у финансијским плановима Савеза самосталних синдиката Србије опредељивана су средства за рад Статутарног одбора. Одобреним средства покривени су расходи код сазивања седница, према плану рада и указаној потреби, као и за исплату путних трошкова и дневница његовим члановима. У вези са тим, Статутарни одбор је затражио да се уведе исплата накнаде за волонтерски рад чланова и председника Статутарног одбора.

У образложењу, Председништво Већа оценило је да захтев отвара питање остваривања права на накнаду чланова и у другим органима Савеза за шта у овом моменту Савез самосталних синдиката Србије не располаже потребним финансијским средствима.

Том приликом је констатовано да Веће и Председништво уважавају самосталност у раду Статутарног одбора у оквиру надлежности које произилазе из Статута Савеза самосталних синдиката Србије, али и да је обавеза Статутарног одбора да поштује ставове и одлуке Већа и Председништва којима се обезбеђује јединствено функционисање и остваривање улоге Савеза самосталних синдиката Србије.

Начин рада Статутарног одбора

У извештајном периоду Статутарни одбор одржао је 29 седница и усвојио 78 мишљења, одлука, ставова и закључака. На реализацији задатака које има остварен је висок степен сарадње са другим органима Савеза. Одржано је пет седница са Председништрвом Већа Савеза самосталних синдиката Србије и две са Надзорним одбором Савеза самосталних синдиката Србије. На четири проширене седнице Већа Савеза самосталних синдиката Србије учествовали су у раду чланови или представници Статутарног одбора. Такође, са председником Савеза самосталних синдиката Србије одржаване су редовне консултације на којима су размењена мишљења и усаглашавани ставови.

Успостављена је пракса да се на седнице одбора позивају подносиоци појединих приговора или захтева као и други заинтересовани, а одлуке доносе након њиховог изјашњавања.

Ради ефикаснијег деловања, чланови Статутарног одбора били су задужени за контакте са одређеним самосталним синдикатима, чије предности су посебно исказане код упознавања са мишљењем о усаглашености статута самосталних синдиката са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије.

Све то доприносило је бољем разумевању ставова, мишљења и одлука Статутарног одбора а тиме поштовању одредби Статута Савеза самосталних синдиката Србије.